

Ibi iudicata fuisse judicia animarum sive mortis testatur ipse liber Sanhedrin Hierosolymit. c. Dine Mammoth. Sic Rabbi Moses Hadersan in hoc libro ait : *et scriba de femore ejus; hi sunt Sanhedrin sedentes in consistorio Gazith ad iudicandum judicia animarum; hi nunquam de Juda auferentur, quousque veniat Schilo, qui est Messias.* Senatum vero istum, teste Philone L. de Temporib. sustulit Herodes; *Sanhedrin*, ait Philo, *ex domo David delevit, et Ananelum quemdam et Sanhedrin ex proselytis suffecit.* Idem JOSEPHUS tradit L. 14. Antiquit. Judaicar. c. 17. *Herodes regnum adeptus omnes illos iudices sustulit et regem, scilicet Hircanum de Assamonæorum gente.* Ex his colligitur, vix melius convinci Judæos nostros posse, quam in hac sententia, sceptrum eo tempore perdurasse in Synedrio, utpote pro qua stat simul Judaicæ gentistraditio et consensus. Hinc simul perspicitur, Synedrium istud non fuisse instar meri Concilii; vel Senatus alicujus, ut Perrerus putat.

Ad 2^{am}. R. Viros Synedrium post captivitatem conflantes fuisse de tribu Juda, patet inde, quod reliquæ tribus decem, quibus constiterat regnum Israelis, ad alias mundi plagas disjectæ e captivitate non redierint; hinc *disparitas* est de tempore Moysis, quo tribus omnes collectæ erant. Equidem cum tribu Juda Sacerdotum et Levitarum aliqui recensiti 1. Esdr. 2. et 2. Esdr. 12., item de tribu Benjamin redierunt; sed hi comparative ad eos de tribu Juda, qui reversi sunt, vix numerari merentur. Ad hæc tribus Benjamin per se semper omnium numero minima, aliquando ferme tota extincta, nequidem tota rediisse videtur, sed admodum pauci; quod inde colligitur, quod in libris Esdræ reduces ex hac tribu nequidem memorentur; cum tamen, qui de Levi reversi, imo Nathinæi et filii servorum exacte recenseantur 1. Esdr. 2. Demus igitur, licet nullo ex capite (neque enim factum Moysis præcepti loco est) constet, ex reverentia in sacerdotale genus ex hoc nonnullos admissos fuisse in Synedrium, itemque ex tribu Benjamin; tribus tamen Juda semper inter omnes maxima et sola regno par, sicut numero sic auctoritate superior et dominatrix mansit, ut propterea sceptrum tum ablatum fuisse nullo jure dici possit.

Nec refert, quod 2. Esdr. 11. ubi recensentur incolæ Hierosolymitanæ urbis, de tribu Benjamin numerentur viri nongenti viginti octo; de tribu Juda vero quadringenti sexaginta octo, eo quod hujus pars potior civitates cæteras inhabitare mallet; non enim propterea Benjamitæ summum senatum cum tribu Juda ex æquo conflaverunt, cum verosimile non sit nulloque constet iudicio, tribum Juda summam potestatem, quam post reditum adhuc tenuerat in Zorobabele, cedere voluisse Benjamitis, vel cum his dividere, sed potius contrarium testetur laudatus ante Philo, rerum Judaicarum peritissimus et scriptor celeberrimus, qua laude semper floruit, cum dicat, Sanhedrin Herodis adhuc tempore fuisse *ex domo David.*

34. Inst. 2. Jacob duo posuit, non ablatum iri sceptrum de Juda, et non futurum *ducem de femore*, donec Messias veniat; licet ergo tum sceptrum perduravit in Synedrio ex tribu Juda; non tamen erat dux de femore.

R. D. A. Posuit hæc duo conjunctim ita, ut ad utrumque æqualiter referatur illud, *donec Messias veniat N.* Ut referatur solum ad prius, *non auferetur sceptrum C.* Solet enim Scriptura, cum plura præmisit, extremo loco ponere aliquid, quod tamen non ad omnia præcedentiâ, sed ad unum

aliquod illorum tantum referatur. Habe exemplum: Gen. 15. dixit Deus Abraham: *Peregrinum erit semen tuum in terra non sua, et subjicient illud servituti, et affligent illud quadringentis annis; hoc ultimum, quadringentis annis tantum refertur ad illud primum, peregrinum erit semen tuum in terra non sua: nam servitus et afflictio Hæbræorum in Ægypto longe brevior fuit ducentis annis, cum a Jacobi in Ægyptum descensu usque ad egressum Hæbræorum ex Ægypto numerentur anni non plures 215., de quibus tamen detrahendi sunt adhuc anni 70., quibus vivente Joseph Hæbræi quiete feliciterque in Ægypto degebant. Hinc illa: *Dux de femore*, velut per supererogationem Jacob addidit, ac si diceret, multos etiam duces interea de tribu Juda futuros.*

Adde, quod juxta Hæbræorum quidem libros, qui hodie in summa apud Judæos veneratione sunt, et juxta Rabbinos veteres, quos n. præc. retulimus, et quorum plures GALATINUS et MARTINI afferunt, per *ducem de femore* non intelligatur homo quidam individualis, sive physice unus; sed totus ille senatus, sive unus moraliter, quo sensu sæpe plures nomine unius veniunt. Videlicet Hebr. *Mechoqeq* a *Chaaq*, scripsit vel descripsit, expressit, scribam significat, et quidem juxta Rabbinos cit. legislativum; quod etiam conjunctio ejus cum voce *schebet* indicat; non vero hominem, vel rabbinum simplicem; a *Chaaq* enim in conjugatione *Pohel* dictatorem, legislatorem importat. Atque per hunc scribam legislativum, dictatorem, legislatorem Rabbini citati non singularem hominem, sed totum senatum intellexerunt, quasi unum moraliter: quo sensu etiam hodie senatus, e. g. Reip. Venetæ, et olim Romanus, licet ex pluribus individuis constans, quasi unus moraliter, dicitur dictator, legislator. Id quod contra Judæos plus habet roboris, ob priscae suæ gentis consensum et traditionem.

35. Inst. 3. Adhuc multis post Christum, nimirum Jesum Nazarenum natum et mortuum, annis perstitit Synedrium, ut constat ex variis ejusdem actis Luc. 10. inquirentis in vitam et doctrinam Christi; Act. 6. examinantis Stephanum, et Act. 7. lapidantis, aliisque, quæ refert Josephus Antiquit. Judaic. c. 8.; ergo, si ablatio sceptri de Juda esset venturi Messie signum, Christus noster longe serius nasci debuisset, quia sceptrum juxta nos perduravit in Synedrio, hoc vero usque ad excidium Hierosolymæ, ferme 40. post Christi mortem annis.

R. 1°. Juxta Philonem cit. n. 33. Synedrium illud non fuisse de tribu et femore Judæ; quia, juxta eundem, Herodes Synedrium illud prius de Juda et domo David delevit substitutis *proselytis*, h. e. conversis ex gentibus; ergo cum hi de tribu Juda non essent, ante Christum, tempore Herodis regnum adepti, revera defecit sceptrum in Juda. Nec refert, quod Herodes unum, teste Josepho, vivum servari voluerit ex Synedrio; hoc enim fecit, ut ait Josephus, ut ex eo traditiones ediceret. Nec unus ille superstes dici poterat Synedrium, aliorum, si quam tamen potestatem reliquerit Herodes senatui novo, oppressus numero et pondere. In hac sententia omnia illa non stringunt, quæ de Synedrii potestate, Herodis tempore et post, disputant alii.

R. 2°. Quaecumque fuerit Synedrium post Herodis tempora; 1. certum est, illo regnum adepto ablatum fuisse penitus sceptrum de Juda, cum ipse auferret Synedrium; quod signum posuerat Jacob, 2. Nihil poterat amplius

auctoritate sua; sed si quid egit, vel de consensu Romani præsidis, vel nullo modo et suo periculo egit; ut liquet ex facto Anani Pontificis, qui, teste Josepho, L. 20. c. 26. Pontificatu privatus fuit, quod Festo mortuo, et Albino in itinere constituto concilium fecerit Judicum, contra Jacobum fratrem Jesu. Idem antiqui Rabbini testantur; nam in L. Sanhedrin dicitur: *Legunt magistri, quod per annos 40. ante templi destructionem expulsi fuerint Judices de consistorio Gazith, extra quod non licebat facere animarum judicia ex Deut. 17. v. 8. Et habitaverunt in Hamith; et statim ex eo tempore, ait ibid. R. Abdimi, nunquam amplius criminale judicium judicaverunt.* Hinc in Christum inquisiverunt, ut eum accusarent. S. Stephanum occiderunt, vel ut homicidæ privati, vel ex Pilati permissu. Sicque litteras dederunt Saulo, Act. 9. Quin Pilato dicenti: *judicate eum secundum legem vestram*, respondent: *Nobis non licet interficere quemquam.*

36. Si demum *queras*, cur potius tribum Juda, quam totam Judæorum gentem intelligamus per illa Jacobi: *non auferetur sceptrum de Juda?*

R. 1°. Quia Judam filium hic alloquitur Jacob; nihil vero cogit hæc: *non auferetur sceptrum de Juda, etc.* abstrahere a Juda Jacobi filio et transferre ad omnes Jacobi posteros; tota enim certe primaria ratio, cur Doctores quidam verba ea ad omnes pertinere tribus velint, est, quod alias non appareat, quomodo Machabæorum tempore sceptrum in Juda perstiterit usque ad Christum: sed vanus hic metus est, ut ex dictis liquet; ergo nec ad tribus reliquas transferri debent; quia non licet, nisi aliud Scriptura ipsa suadeat, subjecta materia, velut subinde in Prophetis, ita orationem velut mutilando transferre a sensu uno ad alium, ut Lutherus fecit, L. de Pötest. Pap. illa Matth. 16. *super hanc petram, etc.*, ex oratione Christi constanter ad S. Petrum directa, ut huic primatum eriperet, deflectendo ad Apostolos omnes.

R. 2°. In his: *Juda, te laudabunt fratres... catulus leonis Juda*, intelligitur Juda Jacobi filius, hujusque tribus; ergo et dum subdit Jacob: *non auferetur sceptrum de Juda.*

R. 3°. Postquam Jacob dixisset: *non auferetur sceptrum de Juda*, addit: *et Duæ de femore ejus*; at quo vero sensu id Jacob dixisset, si prophetia hæc: *non auferetur, etc.* intelligenda esset de tota Hebræorum gente? nemo enim ex femore integræ alicujus nationis nasci dicitur; sed ex femore illius, qui gentis et nationis caput est.

R. 4°. Jacob Gen. 49. v. 28. dicitur *benedixisse singulis benedictionibus propriis*; sed si per *Juda* hic non intelligatur Jacobi filius, et tribus hujus nominis, solus hic non habuisset benedictionem propriam, quia illa de sceptro fuisset communis omnibus.

Dices 1°. Cum recentiore in Diatrib. de vaticin. Jac. benedictionem Judæ propriam contineri in his, quod *Juda laudandus* sit a fratribus 1. ob insignes victorias, quibus reges Juda potituri essent, ut probant hæc alia: *catulus leonis Juda: ad prædam, fili mi, ascendisti: accubisti ut leo*; 2. propter alias tribus Juda excellentias et prærogativas, ut, cum in castris ponendis cæteras præiret, in divisione terræ Chanaan primam sortem ferret, etc. vel 3. ut alii volunt, ob hæc sequentia: *Ligans ad vineam pullum suum, etc.*

quibus terræ illius indicatur fertilitas, quam præ aliis habitura erat tribus Juda; ergo.

R. D. A. Tota benedictio Judæ propria his continetur N. Aliqua, et velut secundaria C. Jacob Judam non tantum laudandum dixit, sed et adorandum: *Juda, te laudabunt fratres tui... adorabunt te filii patris tui*, etsi vero laudandus a fratribus ob insignes victorias, aliasque prærogativas dici possit; non tamen adorandus, qua voce principatus importatur, cum adoratio deferatur non nisi superiori, nec sumatur in Scriptura aliter quam pro subjectione ab inferiore præstita superiori. Adorandus igitur dicitur Juda ob sceptrum, quod ea tribus erat habitura a Davide usque ad Christum: *Non auferetur sceptrum de Juda, donec veniat, etc.* sequentia vero: *Ligans ad vineam pullum suum, etc.* non pertinere ad Judam, sed ad Messiam, ipsa verborum, et positionis, totiusque contextus evidentia clamat. Nam, cum de Messia dixisset Jacob: *Donec veniat qui mittendus est; et ipse erit expectatio gentium*, subdit: *Ligans ad vineam pullum suum, et ad vitem, o fili mi, asinam suam: lavabit in vino stolam suam, et in sanguine uvæ pallium suum. Pulchriores sunt oculi ejus vino, etc. ubi τὸ ligans, etc.* aperte refertur ad præcedentia, *qui mittendus est*, ut constat ex modo loquendi in persona tertia, *pullum suum... asinam suam... lavabit... pallium suum... oculi... ejus*; si enim hæc ad Judam pertinerent; ergo, cum hunc alloquatur in persona secunda, *o fili mi*, dicere debuisset, *pullum tuum, asinam tuam, lavabis, oculi tui.*

Dices 2°. Hæc: *Non auferetur sceptrum de Juda*, non ad Judam pertinere Jacobi filium hujusque nominis tribus, indicat mutata loquendi ratio; antecederet enim Patriarcha filium alloquitur in vocativo, *Juda, te laudabunt, etc.* at hic non dicit: *non auferetur sceptrum de te, fili mi*, sed: *non auferetur sceptrum de Juda*; ergo. Conf. Si enim, juxta dicta, ex modo loquendi in tertia persona verba subsequenter: *ligans pullum suum... lavabit, etc.* referenda sunt ad eum, *qui mittendus*, cur ex eadem mutatione orationis non poterit dici, Jacobum a persona singulari transisse ad Judæos, et fratres alios?

R. N. A. Si enim hæc ratio aliquid probaret, ergo nec benedictio Josepho data huic soli conveniret, cum Jacob benedicens Josepho a v. 22. multa de hoc in persona tertia proferat.

Ad Conf. Disparitatem facile Grammaticus dabit; hæc enim: *ligans ad vineam pullum suum, etc.* sic profertur Jacob in persona tertia, ut simul filium alloquatur in vocativo: *ligans ad vineam pullum suum, o fili mi!* quo evidens fit, hæc: *ligans, lavabit, etc.* dici a Patriarcha ad filium non de filio ipso, alias dicere oportuisset, *lavabis, etc.* sed de alio, scilicet, *qui mittendus est*, cui tanquam substantivo basis hæc *ligans, etc.* adjective tribuuntur; unde et nulla hic est orationis mutatio. At in altero non dixit Patriarcha: *non auferetur sceptrum de Juda, o fili mi!* sed simpliciter: *non auferetur sceptrum de Juda.*

Dices 3°. Jacob illa: *Non auferetur sceptrum de Juda*, direxit ad filios omnes, quia universus populus erat a tribu Juda nomen sortiturus, quod, auctore Josepho, accidit post captivitatem Babylonicam, a quo tempore omnes Jacobi posterius dicti sunt *Judæi*, ipsaque eorumque regio *Judæa* appellata.

R. N. A. quod gratis asseritur; permissu enim quod nunc, ob confusionem tribuum, Hebræi vulgari nomine dicantur *Judæi*, unde probabunt adver-

sarii, hoc prævisum fuisse a Jacobo (neque enim singuli prophetæ præviderunt omnia) vel si præviderit, eum ex illa ratione verba direxisse ad filios omnes? Sed præterea in Scriptura sacra V. T. omnes Jacobi posteros fuisse *Judæos* uno nomine dictos, post reditum e captivitate, nullum habetur vestigium; quin constanter potius adhuc et tribus inter se, tribum Benjamin a tribu Juda distingui comperimus in libris Esdræ. Demum reduces e captivitate fuisse Judæos dictos horumque regionem *Judæam*, inde est, quod cæteræ decem tribus non redierint, sed tribus Juda: proprio igitur nomine tunc dicebantur Judæi, eorumque regio *Judæa* a tribu Juda; equidem et Benjamitæ reduces recensentur ab Esdra; at, quia horum exigua tribus comparata tribui Juda ad hanc se haberet velut accessorium ad principale, a scriptoribus profanis dicti potius sunt Judæi a tribu Juda tanquam a parte potiore et nobiliore, quam Benjamitæ a tribu Benjamin.

37. *Obj. IV.* Herodes non erat alienigena, sed genere Judæus; ergo sublato licet per Herodem Synedrion, sceptrum tamen a Juda nondum ablatum erat. *Prob. Ant. 1°.* Nam Herodem *duxisse genus a primoribus Judæorum*, qui in Judæam venerant a Babylonia, testatur Nicol. Damascenus scriptor Herodi coætaneus apud Josephum Antiquit. L. 14. c. 2. 2°. Teste Josepho, eodem, L. 20. c. 6. cum Judæos inter et Syros Cæsareæ orta esset contentio de pari jure civitatis, et Judæi opponerent, urbis conditorem Herodem esse regem Judæum genere, hoc Syri non inficiabantur. 3°. Juxta Joseph. L. 15. Antiquit. c. 16. Herodes in concione ad Judæos, hos vocat *tribules suos*. 4°. Strabo L. 6. vocat Herodem, Judæorum *indigenam*, seu vernaculum. 5°. Herodiani Herodem habebant pro Messia, quod non fecissent, nisi Judæus fuisset; cum scirent Messiam ex semine Abrahamæ, imo et Davidis nasciturum.

R. N. Ant. Quo genere fuerit Herodes rex ex Josepho discimus L. 4. de bello Judaico c. 5. ubi de Antipatro Herodis patre scribit: *Erat autem genere Idumæus, nobilitate et opibus gentis suæ princeps*. Herodem alienigenam fuisse consentiunt Patres, etsi eorum quidam illum origine Ascalonitam, et solum nativitate Idumæum faciant, ut S. AMBR. L. 3. in Lucam. EUSEBIUS L. 1. Hist. c. 6. *paterno genere Idumæum, materno Arabem* scribit.

Nec dicas cum Scaligero et Casaubono, Herodem, etsi Idumæum, alienigenam tamen dici non posse, cum Idumæi integro fere seculo ante devicti a Joanne Hircano, facti sint Judæi, juxta Joseph. Antiquit. L. 13. c. 17. et L. 15. c. 11. circumcisionem et Judæorum ritus amplexi. Accedit, quod a prima origine Idumæi fratres essent Judæorum Deut. 23. v. 7. *Non abominaberis Idumæum, quia frater tuus est*, nimirum ex Abrahamo per Esau, a quo terra dicta Edon, unde Idumæi, juxta AvG. L. 1. QQ. in Genesin Q. 120. Nam quod devicti Judæorum sacris adhæserint, solum probat Herodem proselytum, et Judæum religione fuisse, non genere. Porro licet Idumæi dicti sint Judæorum fratres, ratione descendentiæ ex Abrahamo per Esavum, respectu tamen Judæorum vere talium alienigenæ erant, habentes ritus et principes ab Israelitis diversos. Populus vero judæicus, cui datæ promissiones illæ fuerant, erat is, qui ex Abraham descendebat per Jacob, solum circumcisionem servans.

R. N. A. Ad prob. 1^{am}. R. Ita quidem Josephus refert, sed simul eundem

turpis adulationis reprehendit et mendacii: utpote qui hoc confinxerit, ut filii Herodis sibi gratiam conciliaret.

Ad prob. 2^{am}. R. Josephus factum refert; dictum a Judæis non ideo approbat. Sed Josephi mentem jam vidimus. Nimirum Judæi ita dixerant partium suarum studio: ut nempe jus civitatis contra Syros sibi assererent.

Ad prob. 3^{am}. R. Judæos *tribules* vocat, ut eos sibi demereatur. Quin ita vocare suo modo poterat, cum, utpote proselytus Judæorum sacra amplexus, Judæorum populo velut insitus esset. Quo tamen non obstante, tales censebantur alienigenæ, non veri Judæi; secus ac in Christianis accidit; nam veri Christiani sunt quicumque sive Judæi, sive Turcæ, sive Tartari, etc. postquam sacro lavacro abluti fuerint; quia scilicet Christianus fit, non nascitur, ad Gal. 3. v. 26. *Omnes filii Dei estis per fidem, quæ est in Christo Jesu... non est Judæus, neque Græcus, neque servus*, etc. At Judæi veri nascuntur, et potior est apud istos originis ratio. Deinde esto, Herodes Judæus fuerit quomodocumque, non tamen ex Judæis erat, sed Idumæis; proin non ex femore Judæ; unde in eo non impletum fuit vaticinium.

Ad prob. 4^{am}. R. D. Indigenam vocat genere N. religione C. Constat ex modo dictis.

Ad prob. 5^{am}. R. Herodiani homines fanatici, numero pauci, et ob id ipsum odiosi omnibus, Messiaë titulo Herodem colebant; quia, ut ait Epiphanius. hæc. 20. n. 1. cum viderent sceptrum translatum esse ad externum hominem, Herodem esse Christum putarunt; quod hoc consequi videretur ex Scriptura: *non auferetur*, etc.; in hoc tamen deceptos esse, quod Messias non de gente externa, sed stirpe Juda proditurus esset. Nisi dicere malis, ad hoc ab Herode subornatos fuisse, qui omnibus artibus persuadere nitebatur Judæis, se ex Judaica esse stirpe progenitum; atque idcirco, ne ambigendi locum relinqueret, omnes Judæorum genealogias, et instrumenta publica comburi jusserat. Cæterum ita constans erat oppositum, ut ex aliis Judæorum sectis vix aliqui minis et tormentis cogi potuerint, ut in Herodis fidem jurerent. Vide Josephum.

38. *Obj. V.* Si in Jacobi vaticinio tam solide stabilietur Messiaë adventus; cur igitur hoc vaticinio contra Judæos disputando, nec Dominus noster, nec Evangelistæ, nec Apostoli unquam usi sunt, quos tamen constat cæterorum prophetarum testimoniis frequenter usos esse?

R. Ideo, quia ex prophetia Jacobi illud solum concludi potest, quo tempore natus est Salvator noster, eo tempore Messiam venturum esse; tunc enim primum sceptrum a tribu Juda defecerat, translatum in Herodem alienigenam. Sed hoc Judæi non negabant. Quin pro certo habebant tam docti, quam vulgus in proximo esse Messiaë adventum. Unde Samaritana dicebat Joan. 4. *Scio, quia Messias venit*. At vero hominem illum, qui dicebatur Jesus, filius Mariæ, et, ut putabatur, Joseph, illum inquam verum esse Messiam, qui exspectabatur, quod Judæi negabant, et adversus eos urgebant Apostoli, hoc inquam, ex prophetia Jacobi demonstrari non potest. Non ergo mirum, Dominum et Apostolos hac prophetia usos non fuisse. Eadem est responsio ad prophetiam Danielis; de qua in sequenti; qua ex eadem ratione contra Judæos usi non sunt.